

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-36

9.1.2025

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Stokkmaur og mus – unntak for aktivitet som startet før tegning.

Sikrede tegnet forsikring på hytten sin hos foretaket den 18.11.20. I juni 2022 meldte de om stokkmaurangrep i hytten, og i september 2023 meldte de om museinvasjon. Flere fagkyndige ble engasjert på saken, hvor to av disse konkluderte med at aktiviteten hadde pågått over flere år. En fagkyndig mente at aktiviteten var umulig å tidfeste. Foretaket avsto dekning med begrunnelse i at skadene mest sannsynlig hadde oppstått før forsikringen trådte i kraft. Videre avsto foretaket erstatning for bekjempelse under henvisning til unntak i vilkårene for "bekjempelse som skyldes aktivitet som har startet før forsikringsavtalen begynte å løpe". Sikrede anførte at skadene hadde utviklet seg etter at de overtok hytten, og at det var ingen tegn til skadedyr ved kjøpet. Nemnda kom til at foretaket ikke var ansvarlig for å dekke skader som følge av mus og stokkmaur og bekjempelse av disse dyrene da det ikke var sannsynliggjort at angrep av mus/stokkmaur startet etter at forsikringen ble tegnet.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for bygningsskader forårsaket av mus og stokkmaur.

Sikrede tegnet 18.11.20 "topp forsikring" for hytten med følgende vilkår:

2. Hvilke skader som erstattes

Tilfeldige og plutselige skader inntruffet i forsikringstiden som framgår under og utgifter som følge av slike skader.

Utgifter til vedlikehold og/eller forbedringer erstattes ikke

(...)

2.2 Dyr

Dekkes

Skade på fullverdiforsikret bolig/fritidsbolig erstattes:

· Skade som skyldes dyr. Med skade menes fysisk skade på bygning/bygningsdel, svekket isolasjonsevne og lukt.

· Bekjempelse av skadedyr etter påvist aktivitet. Med bekjempelse menes reduksjon eller utryddelse.

Dekkes ikke

· Skade eller bekjempelse som skyldes aktivitet som har startet før forsikringsavtalen begynte å løpe.

- Skade som bare virker skjemmende på bygningens utseende.
- Skade på bygningsisolasjon som ikke medfører påvist redusert isolasjonsevne, samt fjerning av rester og ekskrementer etter dyr i tilfeller hvor det ikke foreligger skade på bygning/bygningsdel.
- Skade som skyldes insekter og bakterier

Sikrede hadde også tilleggsdekning for bl.a. råte- og innsekter:

1.1. Sopp og råte

Dekkes

- Skade på fullverdiforsikret bolig/fritidsbolig ved råte, ekte hussopp og andre typer sopp som ødelegger tre.

Dekkes ikke

- Den del av skaden som har utviklet seg før eller etter at bygningen har vært forsikret i selskapet.

1.2 Insekter

Dekkes

På fullverdiforsikret bolig/fritidsbolig erstattes:

- Skade på bygning som skyldes insekter. Med skade menes her fysisk skade på bygning/bygningsdel, svekket isolasjonsevne og lukt.
- Utgifter til bekjempelse av insekter som gjør skade på bygning. Med bekjempelse menes reduksjon eller utryddelse. Selskapet avgjør hvilken metode og skadedyrsfirma som skal benyttes.

Dekkes ikke

· (...)

- Bekjempelse av aktivitet som startet før avtalen begynte å løpe og heller ikke bekjempelse av aktivitet etter at forsikringen har opphørt, selv om aktiviteten startet i forsikringstiden.

Sikrede oppdaget i 2021 at det var stokkmaur i hytten. Forholdet forverret seg, og skade som følge av maurene ble meldt til foretaket den 21.6.22.

Skaderapport fra fagkyndig A anga:

Vann/råteskade i tak settes som primærårsak til skade og stokkmaur angrepet er sekundærårsak. Tydelig angrep av stokkmaur i takkonstruksjonen.

Estimert skadeutvinlingstid settes til minimum 5-7 år på bakgrunn av informasjon innhentet og viten om stokkmaur sin biologi.

(...)

Kunde har fått stokkmaur i hytte. Oppdaget de første gang i 2021 men i år har det hvert betydelig mere. Ser hull i tak og utkast av trevirke. Kunde har nylig opplevd sverming av maur i hytte. Ser under befarings at det tydelig er en vann/råteskade i tak i det område det vises hull og utkast etter stokkmaur. Uvist skadeomfang. Pågående aktivitet fra stokkmaur i tak.

A hadde følgende kommentarer til bildene av skadene:

Tydelig vannskade i takpanel samt hull etter stokkmaur

(...)

Ser tydelig vann so har runnet i tak

(...)

Kunde åpnet list ved bjelke k tak. Tydelig vann/råteskade og utkast av trevirke etter stokkmaur.

Foretaket avsto erstatning den 1.7.22 med begrunnelse i at skadedyraktiviteten hadde startet før forsikringen trådte i kraft.

I september 2023 oppdaget sikrede at det var mus i hytten, og meldte en ny skade til foretaket:

I forbindelse med at vi har stokkmaursangrep i hytta, som vi meldte inn i 2022, har vi måttet rive taket og oppdaget da invasjon av mus.

Foretaket mottok også en rapport fra fagkyndig B, som uttalte:

Mus har tatt seg inn i konstruksjonen via åpning bak kledningsbord.

(...)

Skadeutviklingstid estimeres til 3-4 år i følge teknikeren på stedet. Men det bør nevnes at mus kan ha hatt tilgang til bolig siden byggeår grunnet manglende gnagersikring.

(...)

Skaden ser ut til å ha utviklet seg over de siste 3-4 årene.

Foretaket avsto på grunnlag av rapportene erstatning med begrunnelse i at skadene hadde oppstått før foretakets ansvarstid.

Sikrede var uenig i avslaget og engasjerte i november 2023 fagkyndig C for å vurdere skadens utviklingstid. Rapporten fra C anga følgende:

Det blir opplyst om at fritidsboligen har hatt mus og stokkmaur inntrenging. Dette ble oppdaget ved dryss av stokkmaur ned på stuegolv gjennom et kvisthull i panel i himling.

Hvor lenge dette har pågått og evt når dette har oppstått er det vanskelig eller umulig å tidfeste, da boligen er under ombygging og total renovering på befaringstidspunkt og at materialer som har stokkmaurskade er demontert.

Materialer som er skadet er lagret og framvist.

Det er vedlagt bilder som viser skader og registrering av stokkmaur i konstruksjonen. (...)

Det er ingen opplysninger eller mulighet for å datofeste oppstart av angrepet fra stokkmaur.

Sikrede fremla også en rapport fra firma D, som hadde besiktiget hytten allerede i august 2022:

Eier av hytta oppdaget aktivitet av stokkmaur inne i hytta tidligere i sommer. Ett annet skadedyrfirma har allerede vært på befaring. Det har vært liten aktivitet av maur inne i hytta. Eier har også hørt mus i taket på stuen.

(...)

Det var 23 varmegrader ute under inspeksjonen. Det var ingen aktivitet av maur inne i hytta(hverken levende eller døde). Det ble observert noen få stokkmaur ett lite stykke unna hytta hvor ved oppbevares. Det ble observert noen flekker i taket(bilde) det er usikkert om dette er vann eller museavføring. En del av taket på stuen må evt rives for å så undersøke dette nærmere. Det var ingen tegn til fukt eller råteskader på hytta under inspeksjonen.

(...)

Etter min erfaring er det lite som tyder på at stokkmauren har en tue inne i hytta da det ikke var noe aktivitet av maur selv om det var varmt ute. Aktiviteten av stokkmaur som er blitt observert inne er mest sannsynlig maur som er ute og leter etter mat.

Utførte tiltak

Ingen tiltak utført.

Etter flere klageomganger fastholdt foretaket sin tidligere vurdering.

Saken ble klaget inn for Finansklagenemnda den 24.6.24.

Sikrede krever dekning for skader som følge av stokkmaur og mus og utgifter til bekjempelse. Sikrede har Topp bygningsforsikring som omfatter både bekjempelse og skade som følge av dyr og insekter. Forsikringen ble tegnet uten at foretaket stilte spørsmål om bygningens alder. Foretaket sørget heller ikke for en besiktigelse av bygningen før forsikringen trådte i kraft. Både maurskadeutviklingen og museangrepene har pågått etter at sikrede overtok hytten. Salgstaksten som ble fremlagt ved kjøpet hadde ingen anmerkninger, og det var ingen tegn til spor eller skader som indikerte at hytten kunne være angrepet av hverken stokkmaur eller mus.

Foretaket avviser ansvar for skadene og utgifter til bekjempelse av mus og stokkmaur. En forutsetning for dekning av skadene, er at de har oppstått i forsikringstiden. I dette tilfellet er det ikke sannsynliggjort at skadene oppstod etter at forsikringen trådte i kraft. Fagkyndig A har angitt en utviklingstid på fem–syv år i sin rapport fra juni 2022, og fagkyndig B har angitt en minstetid for mus på tre–fire år. Dette var tidligst oktober 2020, trolig enda tidligere da mus hadde hatt tilgang helt siden byggeår i 1980 (f. 1980) grunnet manglende sikring. Dekning for bekjempelse av skadedyr gjelder etter ordlyden ikke "skade eller bekjempelse som skyldes aktivitet som har startet før forsikringsavtalen begynte å løpe". Når skaden ble oppdaget, har ingen betydning for saken. Det avgjørende er når aktiviteten faktisk oppstod.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for å dekke skader som følge av mus og stokkmaur og bekjempelse av disse dyrene.

Sikredes forsikring omfatter etter vilkårenes pkt. 2 "Tilfeldige og plutselige skader inntruffet i forsikringstiden som framgår under", herunder skader som følge av dyr, jf. pkt. 2.2. Begrepet "skade" betyr negativ fysisk innvirkning på det forsikrede objektet, her hytten. En skade begynner å utvikle seg første gang den dekkede årsaken fører til negativ fysisk innvirkning på objektets materialer, konstruksjon, overflate e.l. Ved skade som følge av mus/dyr vil derfor skaden starte når mus/dyr første gang fører til skade på hytten med mindre det er grunnlag for å si at det foreligger flere separate angrep. I nemndspraksis har man i lignende saker lagt til grunn at skadetidspunktet må settes til det tidspunktet det ifølge sakkyndige antas at dyrene kom inn i bygningen og angrepet startet, se f.eks. FinKN **2021-721** og **2023-573**. Det er ikke avgjørende at sikrede oppdaget skaden først etter at forsikringen ble tegnet, jf. at dekningen omfatter "skade", som refererer til den fysiske innvirkningen, og ikke til når dette oppdages, jf. også FinKN 2021-1200.

Videre angir unntakene for "insekter" (pkt. 2.1) og "dyr" (pkt. 2.2) at forsikringen ikke dekker:

Skade eller bekjempelse som skyldes aktivitet som har startet før forsikringsavtalen begynte å løpe.

Sikredes forsikringsavtale har forsikringsperiode fra 18.11.20.

Rapporten fra R. angir at museaktiviteten startet minst tre–fire år før besiktigelsen i oktober 2023. Ut ifra dette er det umulig å fastslå om aktiviteten startet før eller etter at forsikringen ble tegnet. R. nevner også at mus kan ha hatt tilgang til hytten siden byggeåret pga.

manglende gnagersikring. Dette tilsier at angrepet startet før forsikringen ble tegnet.

For stokkmaur er det fremlagt en rapport fra N. datert 29.6.22 som konkluderte med en skadeutviklingstid på minimum fem–syv år. Dette taler for at aktiviteten og skadeutviklingen startet noen år før forsikringen ble tegnet i november 2020.

Det er også fremlagt en skaderapport fra T. Takst, som angir at det ikke er mulig å tidfeste stokkmaurangrepet.

Ut fra dette er det ikke sannsynliggjort at angrep av mus/stokkmaur startet etter at forsikringen ble tegnet.

Sikrede anfører at foretaket tegnet forsikringen uten å spørre hvor gammel hytten var og ikke undersøkte den. Dette har imidlertid ingen betydning for foretakets ansvar.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).